

ROMMEL V BOJU Z AMERIKANCI

ROMMEL JE NAPADEL NA KRAJU, KI JE ZELO TEŽAVEN ZA DOVAŽANJE VOJNIH POTREBSČIN. — NEMŠKE OKLOPNE DIVIZIJE SO PRODRLE 20 MILJ V AMER. ČRTO. — VSAKA STRANKA SKUŠA PREPREČITI ZDRUŽENJE DVEH ARMAD

Na južnem koncu osiške fronte se je včeraj vnela zelo vroča bitka med ameriško armado in armado feldmaršala Rommela. Na tem kraju je Rommel prebil ameriško črto in prodrl nad 20 milj globoko.

Kot poroča Noland Norgaard, poročevalec Associated Press, so Nemci preskakali cesto Gafsa-Sidi Bou Zid, ko so vdarili od Maknassija. Sovražnik je došel do nekakega kraja, ki je oddaljen od Sbeitla komaj 9 milj visoko v gorah in 45 milj severozapadno od Faid prelaza.

Rommel je proti ameriškim tankom poslal svojo izkušeno oklopno divizijo, ki je bila preoblikovana iz najnovejših tankov. Nemci so napadli zapadno od Faid prelaza v osrednji Tuniziji s tanki, infanterijo in strmoglavci z veliko silo in zavestniški častniki so mnenja, da se je Rommelova armada združila z armado generala Jorgena von Arnima v Tuniziji.

"Prišlo je do vroče bitke in boji se nadaljujejo," pravi poročilo iz glavnega stana generala Eisenhowerja.

Angleška osma armada, ki je vrgla Rommela iz Libije in ga je podila v Tunizijo, se nahaja še vedno 200 milj od pozorišča sedanje bitke.

Nemci so pričeli bitko ob 7 zjutraj in so napadli z okoli 100 tanki ter so premagali ameriške artilerijske postojanke na zapadnem izhodu s Faid prelaza. Mladi, neizkušeni Amerikanci so do zadnjega stali pri svojih topovih in ameriški letalci so neprestano bombardirali in obstreljevali napadalce.

RAZKOŠNE RESTAVRACIJE V KALIFORNIJI SERVIRAJO PEČENKE — DELAVCI SO BREZ MESA

Los Angeles, 8. feb. — Restavracije in kavarne v industrijskih in ladjedelniških okrajih južne Kalifornije dobe samo 5 odstot. prejšnje količine mesa, medtem ko drage restavracije servirajo fine pečenko in pečeno govedino gospodi, ki lahko plaša.

Za to neenako porazdelbo mesta sta navedena, kot izgovor dva razloga, prvič je rečeno, da je administracija cen odredila porazdelbo razporeditvi, drugi razlog je, da veliki razpečevalci mesa na Srednjem Zapadu raje prodajo meso drugim, ker so drugod cene in profiti višji.

Uradniki organizacije C. I. O., ki zahtevajo takojšnje racijoniranje mesa pravijo, da na tisoče vojnih delavcev v južni Kaliforniji sploh ne dobi dovolj mesa za pravilno prehrano.

Nemci so napadli v dveh skupinah. Prva skupina, ko je prebila cesto med Sidi Bou Zid in Gafso, se je obrnila v severozapadno smer in se bo najbrže skušala združiti z drugo skupino, ki prodira proti Zbeiti, ki se nahaja v gorski soteski 40 milj severozapadno od Faid prelaza, ki pa ga morajo Amerikanci držati za vsako ceno.

United Press pravi, da je v armadi, ki se pomika proti severu proti Sbeitli, tudi mnogo Italijanov.

Nek zavestniški častnik je rekel, da je bilo pričakovati Rommelovega napada, ker je zbiral svoje oklopne sile okoli Faida in je hotel napraviti več prostora za prodiranje od obrežja.

Isti častnik pa dvomi, da bi se Rommel hotel spustiti v kako večjo bitko, ker bi imel preveč izgub in mu obenem tudi preti nevarnosti od angleške 8. armade od zadaj.

Rommel je ameriško črto napadel na kraju, kjer je zaradi visokih gor zelo težko dovažati vojaške potrebsčine. Da pridejo na bojno črto, je treba vojake in vojni material prepeljati več sto milj čez visoke gore.

Nemški radio pravi, da je Rommelova armada zavzela Sidi Bou Zid in da je razbila 14 ameriških tankov.

Kakor skušajo Nemci preprečiti generalu Montgomeryju, da se ne bi mogel združiti z zavestniško armado v Tuniziji, ravno tako hočejo zavestniški preprečiti, da se ne bi združili z armado generala von Arnima.

no, ki daje telesu moč in energijo, in to ne glede na to ali jedo doma ali pa v restavracijah.

V restavracijah Terminal Island Navy Yards niso imeli pretekli mesec skoraj dva tedna nobenega mesa. Delavci, od katerih mnogi delajo po 16 in 20 ur na dan, pa nimajo prilike, da bi čepeli na trgu in čakali na priliko nakupa mesa.

V San Diegu, kjer je največ delavcev, ki so prišli tja od drugod, stoji ljudje v dolgih vrstah pred mesnicami in delavci, ki si morajo sami nakupovati morajo najtežje oditi praznih rok, da ne zamudijo dela.

V verzičnih trgovinah čakajo odjemalci po tri ure, preden dobe malo mesa. Vsled takih in sličnih razmer zahtevajo delavske unije, da se takoj vzpostavi odmerjenost mesa, obenem pa naj bi se stabilizirale cene in uveljavile odredbe glede "stropnih cen". Posebno paznjo naj bi se mudilo trgovin, jedilnim lokalom in bolnišnicam v industrijskih središčih.

Rimsko cesarstvo se je zrušilo; šla je Abesinija, šla Libija, šla Tripolitanijska. Ostal je samo mrki obraz razočaranega duceja, ki je hotel v svoji slavočelnosti doseči čast modernega Cezarja.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

NEMŠKA GROZODEJSTVA
(Podtalno poročilo iz Slovenije v izvirnem besedilu.)

IZ GORENJSKE

Krašina:

Poročali smo že, da je bila požgana vas Krašina, ki leži ob glavni cesti proti Trojanam. Sedaj smo dobili dodatno poročilo, da je dne 7. julija v bližini te vasi bil ubit od partizanov nemški policist, ko se je peljal na motorju. Nemci so nato vas požgali, vse moške pobili, ženske in otroke pa odselili.

Kranj:

V Globokem so partizani iztirili vlak. Zato je bilo v Kranju pri Kolarškem mostu ustreljenih 55 talcev.

IZPRED VOJAŠKEGA SODIŠČA

(Posneto iz ljubljanskega "Jutra" z dne 25. septembra 1942 v izvirnem besedilu.)

Vojno vojaško teritorialno sodišče, odsek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo v zadevi proti:

1. Vidic Mariji, hčeri pok. Alojzija in Vidic Josipine, roj. 29. X. 1922 v Barniji Necoru (Gorizia), bivajoča v Šalki vasi, v zaporu.

2. Ladihi Josipu, sinu Alojzija in Krop Barbare, roj. 21. XI. 1914 v Wessfalen (Nemčija), bivajočemu v Šalki vasi, na begu in

3. Jelenen Ivanu, sinu Ivana in Oganze Marije, roj. 30. V. 1917 v Šalki vasi in tamkaj bivajočemu, na begu; obtoženim: a) zločina po I. čl. Ducejevega razglaš od 3. V. 1942, ker so sodelovali pri združbi, ki je imela namen, nasilno spreminiti politično in gospodarsko ureditev v državi, pri Vidic Mariji z obtoženo o-

kolnostjo, da je bila organizatorica;

b) zločina po čl. 16 Ducejevega razglaš od 3. X. 1941, ker so sodelovali v oboroženi četi, ustanovljeni z namenom, da vrši zločine, ki jih predvideva navedeni razglas;

c) Vidic Marija pa še posebej zločina po čl. 110-56, 629 kazenskega zakonika, ker je v sodelovanju z ostalima dvema izvršila dejanja, ki so imela namen, da na nedvoumen način prisilijo Koseterja Leona, da izplača znesek 12.000 lir za dispenzo "Cvoslarij" s tem, da mu je poslala grozljivo pismo.

Iz teh razlogov izreka sodišče po členkih zakona Vidic Marijo, Ladiho Josipa in Jelenica Ivana za krive pripisanih jim zločinov in jih kot take obsoja v dosmrtno ječo, Vidic Marijo pa še na 4000 lir globe, stroške in vse posledice, vključno trajne prepovedi javnih služb, zakonitega preklica in objave sodbe v listih "Piccolo" v Triesteju in "Jutro" v Ljubljani.

Ljubljana, 17. sep. 1942.

NOVI GROBOVI

"Jutro" — Ljubljana, torek, 8. septembra 1942 — XX. št. 205.

V častiljivi starosti 96 let je zavedno zapustila svojega ga. Marija Rogerjeva, rojena Malj. Na zadnji poti jo bodo spremlili na praznik ob 15. iz kapelice sv. Frančiška na Žalah k Sv. Križu. Maša zadušnica se bo darovala v sredo, 9. t. m. ob pol 8. v župni cerkvi Sv. Petra.

V cvetu mladosti se je morala posloviti od življenja absolutno zdrava pravica gđ. Olga Mla-

Partizani o jugoslovanskem sporu

London, 5. feb. — Znani poročevalec, C. L. Sulzberger, ki je zadnje čase napisal več člankov, je dne 6 februarja imel v New York Timesu sledeči spis:

"Obe glavni stranki sprtih patriotičnih armad v Jugoslaviji dolžiti druga drugo sodelovanja z osišcem, da bi na ta način ena ali drugi prišla na površje. Prejšnje poročilo je podalo četniško stran storije, kako se je spor pričel; naslednje pa so trditve partizanov.

"Kakor pravijo partizani je prišlo do prvega velikega incidenta med Mihajlovičevimi skupinami in partizani v novembru 1941. Nekli pobegli partizan, katerega imena ne omenjam, toda kateri se nahaja sedaj v Londonu, kamor je došel odkar je pobegnil iz nemške ujetništva, je povedal podpisaneu novinarju, da so četniki v omenjenem času zajeli 360 partizanov, katere so izročili Gestapu v Valjevu, kjer so bili vsi razen šestih ubiti. Teh šest je bilo spuščenih z namenom, da raznesejo strahno vest med ljudstvom, kar naj bi povzročilo grozo in razdvojenost.

"Pobegli partizan pravi, da izhaja druga velika obtožba proti Mihajloviču iz slednja izdajškega masakra skupine gverilec, ki je delovala v cerških gorah, ter je bila v prijateljski odnosih s partizani, toda je uradno pripadala k četnikom. Partizani pravijo, da je Mihajlovič pozval to skupino, ki je štela 4000 mož, v Ravno goro pod prevezo, da bo prišel tja kralj Peter II. na tajni obisk.

"Partizani pravijo, da je medtem imel Mihajlovič tajna pogajanja z Nemei in z generalom Nedičem, nakar je bila v Cerške gore poslana kazenska ekspedicija, ki je pobila obkoljene gverilce. Pozneje je bil prirejen sličen napad na Užice, kjer je bil glavni stan partizanov, ki so imeli tamkaj svojo svobodno republiko po sovjetskem vzorcu.

"Neki bolj ali manj nepristranski član vlade v Londonu je dejal, da je bila res poslana Mihajlovičeva kazenska ekspedicija proti partizanom, toda potem, ko so ti zakrivilili mnogo brezobzirnosti in Italijani nar-

karjeva. Svojo plemenito dušo je izdihnila 6. junija v okolici Sodražice. Njeno truplo so končno našli in leži na Žalah v kapelici sv. Jakoba, od koder bo pogreb na praznik ob 17. na pokopališču k sv. Križu.

Premišlji je zlatar in juvelir Franc Vovk. Zapušča soprogo, sina, hčerko in drugo sorodstvo. Pokojnik leži na mrtvaškemu odru na svojem domu, Privoz 11, pogreb pa bo v sredo ob 17. iz kapele sv. Nikolaja na Žalah k sv. Križu. — Zavedno je zatisnil svoje oči gostilničar Ivan Kos. K večnemu počitku ga bodo srenili na praznik ob pol 15. iz kapele sv. Janeza na Žalah na pokopališču k sv. Križu. — Pokojnik bo ohranil blag spomin, žalostnim svojem pa izreka naše odkritosrečno so-

ževali proti njim Vasojevičev bando, partizani pa so dolžili Mihajloviča.

"Isti vladni član je dejal, da ni dvoma, da vodijo Kosta Nagy, Koča Popovica in drugi partizanski voditelji resno patriotsko gibanje, toda o gibanje nima pravega načina in ne odgovarja potrebam sedanjega položaja. Vladni član priznava, da je krivično nazivati vse partizane s komunisti, ker razen Piada, je prav malo dobro znanih komunistov v vodstvu partizanskih skupin.

"Da partizani vodijo aktivno vojno proti zasedbenim četam se zdi gotovo, četudi ni mogoče dognati obsega njih operacij. Zadnje čase trdijo, da so zasedli več krajev v Bosni in v južni Hrvaški. Pred partidni so naznanili, da je njih prva srbska divizija pod poveljstvom M. Popoviča zavzela Teslić. Pravijo, da se bore proti Nemei, Ustašem, ter v več krajih proti četnikom. — Pred nedolgo so odbili ustaški napad, nekaj dni nazaj so tudi poročali o uničenju petih italijanskih ladij, ki so vozile zaloge po Jadranu; zavzeli so tudi dva trga.

"Njih tajna radiopostaja "Svobodna Jugoslavija" podaja tudi angleške oddaje, ki trdijo, da vključuje partizanska armada Hrvatce, Srbe, Slovence, Poljake in nekaj Nemcev in Italijanov, ki so dezertirali, ter se pridružili upornikom. — Med njimi je tudi nekaj hrvaških vojnih ujetnikov. Oddaje v angleščini podaja neki korporal Jack Denver, ki pravi, da je pripadal 20. pešpolku druge New Zealandske ekspedicijske armade. Jack Denver pravi, da je bil ujet v Grčiji, 28. aprila, 1941, ter poslan kot vojni ujetnik v Maribor, odkoder je pobegnil.

"Sodeč po izjavah in trditvah partizanov — te trditve so do neke mere potrjene po nemških časopisnih poročilih, — je gotovo, da se borijo precej obširno in ravno tako je gotovo, da je naperjen precejšen del njih borbe proti četnikom, ter seveda proti osišcu.

"Vtis in posledice, ki jih ima ta divjaška civilna vojna, dalekosežnosti katere se zapadni svet prav malo zaveda — na jugoslovansko ljudstvo, slika pismo pred kratkim prejeta od nekake hrvaškega duhovnika. Pismo se glasi:

"Ljudstvo ne more razumeti takšno stališče v resnici zavzema jugoslovanska vlada napram Rusiji, ter tudi nima nobenih informacij o kakem programu socialne premembe po vojni in radi tega dvomi o vsem skupaj.

"Dobrostoječi sloji, katerih egistično in kratkovidno mšljenje in naziranje ne sega preko obzorja, se omejujejo na svoje osebne interese.

"To pojasni, zakaj se nekateri člani bogatih družin, ki so bili v mirni dobi iz same site objestnosti radikalni, danes pridružujejo četnikom. Delavski

ljudje, ki so večinoma komunističnega mišljenja, zaznavajo, da gospoda, ki je bila prej jugoslovanska, sedaj pomaga Italijanom in čaka prilike, ko bo mogla odkraja pobijati vse, krive in nedolžne.

"Kmet na vasi nosi na svojih plečih vso težo medsebojnega bratskega uničevanja. Tisti, ki so v gorah in ob prevoznih črtah smatrajo, da bo v slučaju prijetja njih najboljša usoda internacija, toda, kadar je kdo ujet, je navadno takoj ubit. — Četniki pobijejo vse one (na Hrvaškem), ki jih puste pri življenju Ustaši in Italijani; nobene razlike se ne dela med pravoslavni in katoličani, ker četniki, pod vplivom italijanske propagande, vidijo v vseh nevarne katoličane. Ti italijanski jantčarji ne uvidevajo, da je med partizani v Sloveniji in na Hrvaškem 70 do 80 odstotkov narodnjakov, — vključno s hrvaškimi kmetičke stranke, kateri, kadar niso v grozdi prenašajo nemška praganjanje, ker noče pomagati Paveličevemu režimu ... Ljudje se vprašujejo zakaj vlada ne izjavi, da naj bi se združili vsi elementi, neglede na stranke, proti skupnemu sovražniku; zakaj ni vlada uradno obsojila vseh, ki so pomagali sovražniku ali z njim aktivno ali pasivno sodelovali proti gverilec, pa naj bo to že kdorkoli; zakaj vlada ne podvzame stidite kampanje proti Italijanom in proti vsem, ki so se prodali sovražniku.

"Naše ljudstvo je brez informacij in ne more razumeti kako je to, da se v Sloveniji in Hrvaški partizani brezupno bore proti osišcu, medtem, ko ni iz Srbije nobenih vesti o kakih bojih proti osišcu. Mihajlovičeve čete so absolutno pasivne in Mihajlovič je član vlade. Dalje tudi izgleda, da obstoji med Mihajlovičem in Nemei sporazum, po katerem se obe stranki gledata na to, da ne delata druga drugi ovir."

Pisec tega članka ne more garantirati glede resničnosti ali neresničnosti obdolžitev v navedenem pismu, toda te obdolžitve so važne dovolj, da se jih obelodani. Isti hrvaški duhovnik obtožuje četnike v Hercegovini in Dalmaciji, da so v italijanski službi, ter da pod vodstvom Dobrovoje Jevđjeviča in Ilija Bričanića pobijajo in iztrebljajo Hrvatce. On trdi, da Italijani prevažajo četnike, da ti napadajo partizane in puščajo Hrvaške; da četniki prejemaajo po 100 do 150 lir dnevno od Italijanov. Pridodaja, "da situacija je tem bolj tragična, ker oni v Londonu enostavno ignorirajo vse trpljenje, bolečine in boje hrvaškega ljudstva." — srbski elementi pa ne le, da vse to zanikujejo, ampak poudarjajo, da Hrvaška, pod Paveličem podpira osišce proti Združenim narodom. Ugotavljajo tudi, da je hrvaško izdajstvo priložnost k razsulu Jugoslaviji."

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakse, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$2. Advertisements on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
za štiri leta \$18.—. Za New York za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PREHRANJEVANJE PODJARMILJENIH NARODOV.

Znano je, da dobiva Grška zlasti iz Združenih držav pre-
cejšnje množine živeža in Anglija ladjam, ki vozijo živež za
Grško, dovoli pot skozi blokado.

Sedaj pa so se v Washingtonu v vladnih krogih pričeli
zanimati za to, da bi bil pošiljan živež tudi drugim ev-
ropskim narodom, ki jih tlačijo nacistična in fašistična petla in
ravno tako trpe pomanjkanje kot Grki.

V soboto je senatni odbor za vnanje odnose sestavil to-
zadevno resolucijo, kateri sta pred senatno zbornico predlo-
žila senatorja Guy M. Gillette in Robert A. Taft. Resolu-
cija med drugim pravi, naj bi se grški eksperiment razširil, da
se s tem prepreči tragedija množinskega umiranja.

Prvo agitacijo, da bi bila dvignjena zavezniška blokada
za pošiljanje živeža vsem evropskim narodom, ki so jih pod-
jarmili Nemci in Italijani, je pričel bivši predsednik Herbert
Hoover.

Zelo pomembno pri tem je, da sta resolucijo predložila se-
nator Gillette, ki podpira gladno politiko, in Taft, ki je re-
publikanec in Rooseveltovo politiko vedno kritizira.

Da je eksperiment na Grškem zelo uspešen, ni mogoče
tažiti, kajti vsak mesec pripeljejo parniki iz Kanade 15.000
ton pšenice in 3.000 ton suhega sčivja.

Grški vojni relief, ki večinoma kupi ta živež, pravi, da
se s tem živežem prehranja najmanj 100.000 ljudi v okolici
Aten in Pireja, kjer je pomanjkanje največje. Sedaj so tudi
v teku pogajanja, da bi bila na Grško poslana tudi zdravila
in zdravniški instrumenti.

Državni department je naznanil, da je prejel dokaze, da
Nemčija ne dobi prav nič teh pošiljatev in je s tem zelo zado-
voljen.

Urađa za pomoč evropskim narodom načeljuje bivši new-
yorški guverner Herbert H. Lehman. Do sedaj se je Anglija
strogo držala svoje blokade in ni dovolila nobene vrzeli v tesno
zaprtjem obroču okoli Evrope. In v tem je Anglijo podpiral
državni department. Lehman pa ima več sočutja z revnimi
narodi pod tujčevim peto. In v tem oziru je že pričel delovati.

Oni diplomati, ki se zavzemajo za strogo blokado, pravijo,
da je Nemčiji toliko manj živeža treba dajati podjarmljenim
narodom, kolikor ga dobi od kake druge države. Predstav-
niki za edenih dežel pa pti temu kažejo na feldmaršala
Goeringa, ki je nedavno rekel, da bodo Nemci imeli dovolj
živeža, pa če mora zaradi tega tudi cela Evropa lakoto trpeti.
V Washingtonu in Londonu dokazujejo, da se bodo podjarm-
ljeni narodi ako dobe živež še tembolj nagnili k Združenim
narodom, kar bo mnogo več vredno, kot pa, če bo nacijem s
tem nekoliko zmanjšan živilski problem.

Gillette in Taft v resoluciji pravita, da mora biti dano
popolno jamstvo, da sovražna vojaška sila ne bo od pošiljanja
živeža podjarmljenim narodom imela nobene koristi. Be-
lacija tudi predlaga, da vse potrebno za pošiljanje živeža po-
leg Združenih držav in Anglije in zamejnih držav preskrbe
tudi nevtralne države, zlasti Švica in Švedska.

Razdelitev živeža na Grškem je pod nadzorstvom in vsot-
stvom Švedske in Mednarodnega Rdečega križa.

Skraini čas je, da poleg Grkov dobe tako zelo potrebni
živež tudi ostali narodi, ki so jih podjarmili Nemci in La-
hi, zato pozdravljamo prizadevanje Herberta Lehmana in ravno
tako z zadovoljstvom pozdravljamo resolucijo, ki sta jo vlo-
žila senatorja Gillette in Taft.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Slovenske žrtve fašizma

Cenjeno uredništvo:—

Podpisane "Jugoslov. od-
boru iz Italije" je čast na pod-
lagi dobijenih vesti iz domovi-
ne javiti vam tužno vest, da so
preminili kot žrtve fašistovske-
ga režima v Italiji s. e. d. e. d. n-
rodni prvaki Sloveni.

Dr. Drago Marušič, bivši ban-
v Ljubljani in minister social-
ne politike in narodnega zdra-
vja v Beogradu.

Andrej Čok, bivši šolski vo-
ditelj slovenskih "Cirilo-Meto-
dovih" šol v Trstu.

Daniilo Zelen, slušatelj prava
ljubljanske univerze.

Dr. Drago Marušič je bil sin
naše lepe, sončne Goriske, ro-
jen v Opatjem selu pri Dober-
dolu, poznanem kraju iz prve
svetovne vojne, ker so se tam
skozil par let vodile krvave
borbe. Opatje Selo leži blizu
reke Soče na sami etnografski
meji med Sloveni in Italijani.
Vzgojen na praški univerzi in
prepojen z idejami svojega pro-
fesorja velikega Masaryka, je
postal advokat v Gorici in se
že kot mlad človek pridno
udeleževal v nacionalnem de-
lovanju. Navdušen sokol, ka-
teremu je bil pred prvo sve-
tovno vojno starešina v Gori-
ci, je sodeloval v vseh napred-
nih organizacijah gorških in
primorskih Slovencev. Kot re-
zervni oficir je bil mobiliziran
tako v začetku svetovne vojne
mreca avgusta leta 1914, ali je
bil že krajem istega meseca
avgusta v Rusiji kot vojni in-
ženik. Skupaj s svojim neloč-
ljivim drugom pok. Tomom
Šorlijem, kasnejšim tajnikom
londonškega "Jugoslovanske-
ga Odbora" sta uspela da jima
je ruska vojna komanda dovo-
lila iti v Srbijo da tam stopita
v vojsko kot prostovoljca. Na-
čelost, kmalu za tem ko sta sta
bila v vojsko, je prišlo do eva-
kuacije Srbije in sta tudi oba
dva skupaj s srbsko vojsko do-
živela "Albansko Kalvarijo".
Ko sta dospela v Rim, sta se
oba pridružila takoj "Jugoslo-
vanskemu Odboru" in dr.
Trumbič jih je rad sprejel za
sodelavca. Medtem ko je To-
mo deloval kot tajnik odbora
v poznani Odborovi pisarni v
Parizu, niden kot mravljia, se
je dr. Marušič posvetil propa-
gandističnemu delu. Nekoliko
let je deloval tudi v Ameriki
med svojimi brati za ustvari-
tev Jugoslavije.

Takoj po končani vojni je bil
poklican v Pariz, kjer je postal
član Jugoslovanske delegacije
pri Mirovni konferenci in, ka-
dar je ta končala svoje delo, je
bilo Marušiču poverjeno mesto
generalnega tajnika Jugoslo-
vanske delegacije Reparatcijske
komisije v Parizu. Njegovo
strokovno znanje, velika kulta-
ra in vedno živalna pojava —
so bili edini njegovi atributi,
ki so mu omogočili, da je dose-
gel tako važno in delikatno me-
sto.

Ko se je leta 1924 vrnil v do-
movino in se nastanil kot ad-
vokat v Ljubljani, ga je "Sa-
mostojna kmetska stranka" iz-
brala za svojega prvaka. Le-
ta 1925 je kandidiral za narod-
nega poslance na Radičevi listi
s katero je tedaj bila njegova
stranka v volilni koaliciji, ali
vsled tedaj vladajočih razmer
v Jugoslaviji ni bil izbran. Ko
pa je bila Jugoslavija razdelje-
na na banovine, je bilo Maru-
šiču poverjeno mesto bana v
Ljubljani in na tem mestu je
ostal tri leta in pol, ko je od-
šel v Beograd, da prevzame
mesto ministra socialne politi-
ke in narodnega zdravja. Po
tem je bil nekolikokrat izbran
za narodnega poslance in sena-
torja.

V teku te vojne so ga Itali-
ani najprej zaprli na ljubljans-
kem gradu skupaj z mnogimi
drugimi, potem pa so ga od-

vedli v koncentracijsko tabo-
risce v notranjosti Italije. Se-
daj je prišla vest, da so ga
Italijani vstrelili. Podrobnosti
o njegovi smrti in razlogi smr-
ti niso.

Dr. Marušič je bil vedno ko-
rekten, pošten in objektivni
človek. Spoštovali so ga vsi,
prijatelji in sodelavci, kakor
tudi neprijatelji (le politični,
ker drugih ni imel.) Bil je do-
ber Slovenec in iskren Jugoslo-
van. Enako so mu bili pri sr-
cu tudi Hrvati in Srbi. Največ-
jo ljubezen pa je poklanjal o-
nemu svojem ljubljanskemu
kraju in našemu tamošnjemu
nesrečnemu narodu na Goriš-
kem, v Trstu in Istri, kateremu
je po prvi svetovni vojni ita-
lijanski nenasitni imperializem
odrekel pravico na svobodo in
življenje. Z vso dušo in z vsem
sreem je hrepenel, da tudi te-
mu delu naše mile domovine
zasija solnce svobode. Bil je
tipičen izraz "kraškega fanta".

Njegovo in njegovih sorodni-
kov delo bo imelo — to smo
prepričani — uspeh. Istra,
Trst, Gorica bodo svobodni,
ali njega, enega od tvorcev te
svobode, ne bo več med živimi.
In kdo ve, koliko drugih slo-
venskih in hrvaških prvakov
iz Julijske Krajine ne bo več.
Usoda. Morali so se žrtvovati
da bi drugi živeli svobodni.

Dragi Drago, večna Ti pa-
njat!

Andrej Čok je bil sin stare
kraške družine. Ime njegove
družine se nahaja med podpis-
niki meščani tržaškega mesta
na pergamentu, s katerim je
mesto Trst 1212 leta kapitulir-
alo pred beneškim dožem.
Tudi to je med drugimi eden
od dokumentov, da so Sloven-
ci avtohtoni prebivalci mesta
Trsta.

Pok. Andrej je služil kot uč-
itelj po raznih tržaških šolah.
Se pred prvo svetovno vojno je
postal učitelj na edini privat-
ni slovenski šoli v Trstu, ki jo
je izdževala "Družba sv. Ci-
rila in Metoda" v Ljubljani.
Ta šola je bila ponos ne samo
tržaških Slovencev, nego vseh
Slovenskih sploh. Centru, v ka-
terem je živel skoraj največje
število Slovencev, je "Družba
sv. Cirila in Metoda" posvetila
največ pažljivosti in ljube-

SONART REKORDI

Lepe Melodije!
St. M571—Na Marljance, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575—Terezinka polka
Na planinah—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za tož. cealk in vane plošč se
obvrtite na: JOHN MARSIK
Inc., 463 W. 42nd St., New York

ni. Osnovana leta 1886 se je
ta šola pred prvo svetovno voj-
no razvila v eno od najvažnej-
ših kulturnih institucij primor-
skih Slovencev. Zraven osnov-
ne šole za dečke in osnovne šo-
le za deklice je bila v sklopu
te ustanove tudi nižja srednja
trgovska šola in meščanska
šola z rangom nižje srednje šo-
le. Nad 1600 slovenskih otrok
je obiskovalo to šolo, na ka-
teri je poučevalo 36 do 40 uč-
nih moči. Od 1919 dalje je bi-
la šola last novega "šolskega
društva" ki jo je prevzelo od
"Družbe sv. Cirila in Metoda"
in od tedaj dalje je bil šoli vo-
ditelj Andrej Čok.

Ta šola je bila med glavnimi
stebri tržaških Slovencev za
njihov narodni napredek, je
obstoja do leta 1930. In se
tega leta so se vršile predpri-
prave za naslednje šolsko leto
1930-31. Učenci so se upisali,
a 1. septembra je bila po stari
navadi maša v cerkvi sv. Ja-
koba, po kateri bi bili morali
učitelji in učenci iti v šolo, na
otvoritev šolskega leta. Vse to
se je seveda godilo v sporazu-
mu z italijanskimi oblastmi.

Kakor strela iz vedrega neba
se se pojavi med mašo v cerk-
vi karabinjer, ki vroči pok.
Andreju kot šolskemu pred-
stojniku — dekret vlade iz Ri-
ma, da je šola zabranjena in
da se mora zapreti. Lepa slika
čisto čisto fašističnih metod.
Moremo si predstavljati nered
in brice, ki so jih te odvred-
nevožile pri otrocih, njih eta-
riših in pri učiteljskem osebju,
katero je naenkrat ostalo brez
kruha.

Ko je bila šola zaprta, se je
Andrej Čok posvetil samo pri-
ratnemu življenju. Bil je pre-
več eksponiran, da bi smel vsi-
virati kakoršnokoli udeležvo-
vanje, obdan noč in dan od fa-
...

Nadaljevanje na 3. str

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 60,000

PREMOŽENJE: \$10,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

PRAZEN STRAH ALI KAJ?

(K včerajšnji objavi Adamiče-
vega pisma.)

Naglica, s katero so delali
"kvalificirani predstavniki",
ki so v imenu "300 tisoč kato-
ličkih Slovencev" v Ameriki
poslali v Washington protest-
no brzojavko proti Adamiču in
njegovi izjavi, bo najbrž dala
državnemu departmentu misli-
ti predvsem dvojje stvari in si-
cer prvič, da smo sila straho-
petni ljudje, ki bi si ne upali
izreči zaradi varnosti lastne
kake nobene odločne besede v
prilog našega naroda v domo-
vini, pa če bi bil isti tudi di-
rektno obsojen od vseh strani

DR. KUHAJ O BROŠURI PROF. FURLANA.

(JIC) — V svojem govoru,
naslovljenem Slovincem v do-
movini, je dr. Kuhar razprav-
ljal o brošuri, v kateri je prof.
dr. Furlan opisal strašno zati-
ranje našega naroda pod tuj-
čevro peto in njegov boj proti
Nemcem, Italijanom in Madža-
rom v vseh predelih zasedene
Slovenije.

Dr. Kuhar je med drugim iz-
javil, da smo zdaj dobili druge
pojme o življenju. Skoraj ti-
soč let smo se borili le za pra-
vico, da sploh živimo. Hoteli
smo obstojati in živeti svobod-
no. Novi čas pa nam more pri-
nesti pravico. Braniti se mo-
ramo sami in svojega orožja
ne bomo odložili, dokler sovraž-
nik ne bo premagan. To je
boj na življenje in smrt. Tudi
mi Slovenci smo v tem velikem
boju, ker hočemo ven iz mračne
noči v svetlo jutro.

Nato je sledil poziv vsem
Slovincem, pripadnikom vseh
strank. Dr. Kuhar je govoril
o neizmernih vrstah slovenskih
grobov, katerih nagrobni kam-
ni bodo nosili napis: "Umrli od
sovražnikove roke, za svobodo
svoje zemlje." Drugi napisi bo-
do govorili o onih, ki so padli
od bratske slovenske roke.
Kajti bratomorno klanje tudi
besni med Slovenci. Težko bo
uspeli temu narodu, ki v svoji
naivejši nesreči ne zna nasto-
pati složno.

Kdor ubija brata je brato-
mored. Ako oni, ki prihajajo
iz leve in oni, ki prihajajo iz
desne, ne bodo uvideli, da je
treba napraviti enotno fronto,
bomo doživeli še to tragedijo.
da nas bo Evropa žrtvovala,
kajti mesta bo dala le onim
narodom, ki so zedinjeni. Glej-
te da postavite enotno fronto.
Bojimo se prokletstva, ki sledi
bratomoru!

ZNIŽANA CENA
za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ker želi, da se čim bolj razširi za

PIANO HARMONIKO
prirejema

koračnica

"MLADI VOJAKI"

je Mr. Jerry W. Koprivšek uredil
s založnikom, da rejaki lahko dobe
skladno po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

216 West 18th St., New York

na smrt; drugič, da se hoče
Slovence predvsem prikazati
kot katolike, kar naj bi avto-
matično diskvalificiralo vsak
drugačen element med Sloven-
ci.

Razumevanje, ki ga je po-
kazal za probleme in težnje
Slovincem pomožni tajnik Wel-
les, (o čemer je v listih poro-
čal tajnik SANS-a) jasno kaže,
da ni bilo potrebno dvigati
nobene šuma z dokazovanji
o naši lojalnosti. Komur se go-
di krivica, ima konstatirano
pravico, da to prednese na pri-
stopnih mestih in ker naša voj-
na zajemlje v svoj obseg po-
tom zaveznitva in izjav At-
lantskega dogovora, ter pred-
sednikovih starih svetoščin, tu-
di Slovence, za zemljo in duše
katerih se potegujejo razni
barantači, ki bi radi, da slo-
vensko vprašanje enkrat za
vselej izgine, zato smo mi
upravičeni, da govorimo v pri-
log našega naroda in izrazimo
svojo tozadevno zaskrbljenost,
ki je vsakemu pametnemu slo-
vencu razumljiva.

Razumljivo je tudi samo ob-
sebi, da Slovenci v Ameriki bo-
do do konca doprinali žrtve
za Ameriko in njeno zmago.
toda kot ameriški državljani
imajo pravico, da se potegnajo
za pravično stvar — kakor to
delajo vsi ostali Američani, ki
iskreno želijo, da nam ta voj-
na ne bo zroj vsejala semena
za novo klanje.

Kolikor se tiče protesta, po-
slanega na tri važna mesta v
Washington, je seveda vsake-
mu svobodno, da se tega poslu-
ži, toda ker, prvič, Adamičevo
pismo izkazuje, da se gre tu za
nepravilno tolmačenje njegove
izjave, in drugič, ker omenjena
Zveza spravlja pod svoj klo-
buk takorekč vse ameriške
Slovence, kar dela vtis, da je
ona odločilna sila med nami,
bo treba, da se o tem še v jav-
nosti razpravlja.

Za brzojavko, poslano v
Washington, se prav lahko
skriva večji razlogi, ki gotovo
niso mnogo ameriški. Tudi o
tem se bomo še pogovorili —
za dobrobit našega kmata in
delavca v domovini.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

Kako je Hitler že nekaj let
pred napadom pripravljati "li-
mance, zanke in strup" za
uničenje Slovenije in ostale Ju-
goslavije, potom goljufijih tr-
govskih pogodb, političnih in-
trig in pete kolone, kako se je
vojna, kako strahna pošast
bližala slovenskim mejam ter
navdajala ves slovenski narod
s strahom in grozo, kako je na-
posled pridivila vojna vihra
na slovensko in ostalo jugoslo-
vansko ozemlje, ter takoj od
začetka pričela preganjati, iz-
ganjati, tolči in moriti naše
brate in sestre v našem starem
kraju, to in še mnoge druge za-
nimive in važne tvarine vse-
buje nova knjiga Rev. K. Za-
krajška, ki je pred kratkim
izšla.

Pisatelj je ostal še kakih de-
set tednov po napadu v Jugosla-
viji in je tako od blizu gledal
na strahote, ki jih je Sloveniji
prinesel Hitlerjev napad.

Knjiga vsebuje 207 strani ter
je vezana v platno. Na njenem
ovitku je slika "Tragedija slo-
venskega naroda" v barvah, z
na notranji strani ovitka je za-
mljevid Slovenije, na katerem
je označena meja med "itali-
jansko" in "nemško" Sloveni-
jo. Knjiga stane \$2.50 s poš-
tino vred. Naroča se pri:
SLOVENIC PUBL. CO., 216
West 18th St. New York, N.Y.

Taškent

Ruska povest iz dni velike lakote.

Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

(Dolžnost mi je izraziti pisatelju Aleksandru F. Nasimoviču svoje priznanje. Pogovori z njim o otrocih v sodobni literaturi so me vzpodbudili, da sem napisal to povest.)

1

Ded je umrl, babica je umrla, nato še oče. Ostal je samo Miška z materjo in dvema bratecema. Mlajši je star štiri leta, srednji osem. Miška sam pa jih šteje dvanaest. Majhna družinica, za malo kaj sposobna. Ta prosi za kašo, drugi izrezuje vetrni mlin. Mati radi glada boleha. Ko gre na reko po vodo, se s težavo vrne. Danes joka, jutri bo jokala, a glad nima usmiljenja. Danes nesejo, mužika na pokopališče, jutri kar dva. Umrl je ded Mihajlo, umrla teta Marija. V vsaki hiši pripravljajo za pokojnika. Bili so konji s kravami, toda pojedli so jih; začeli so loviti pse in mačke. Krepko se je zamislil Miška.

Družina je velika, delavci majhni. On je izmed njih največji. Oče je tudi rekel pred smrtjo:

"Ti, Miška, bodi za gospodarja."

Odsel je Miška na ulico. Mužiki govore o Taškentu. Kruh je tam zelo poceni, samo priti je tja težko. Dvatisoč vrst je od tja in od tam nazaj dvatisoč vrst. Brez denarja ni mogoče; za vozno karto in za potni list je treba plačati. Dolgo je Miška poslušal. Nato je vprašal:

"Ali gredo majhni lahko tja?"

"Kaj, nameravaš iti?"

"Kakor bo, tako bo! Zlezem pod vagon. Ne opazijo me."

Mužiki se smejejo.

"Ne, Miška! Doma boš moral sedeti. Takšne glave se še ne vrte, kakor je potrebno. Rasti še pet let, tedaj pa lahko greš."

Toda Miška ne verjame mužikom. Sliši: Taškent je mesto, bogato kruha — ničesar se ne boji. Ako se ga začne loteti bojazen, se že pomiri.

"Poskusi, hm, saj vendar nisi deklil! Vse leto si na mesto očeta oral s plogom. Konje znaš zapreči. Samo malo let šteješ, a pri delu te odrasli ne dohitijo."

Krepko se je zamislil Miška.

Ne gre mu iz glave Taškent, mesto, kruha bogato. Začne računati dvatisoč vrst — ni tako daleč. Greš peš, potem je daleč. Sede na vlak in v treh dneh poletiš. A potnega lista ne potrebuješ. Če me vidi, majhen deček se vozi, poreko: "Ne vznemirjajte ga, sodrugi, to je Miška, ki je lačen. Kakšna moč je v njem! Se pol puda poleg drugih potrebečin me zmore." Če ga vržejo iz vagona, se dva dni tudi na strehi drži. Plezal je že in iskal vranja gnezda, kar je težje, kakor priti na streho, in niti enkrat ni padel.

Zagledal je prijatelja Serjoško Karpuhina, leto dni mlajšega, in se je razveselil.

"Pojdiva skupaj!"

"Kam?"

"Po kruh v Taškent. V dvoje je veseleje. Če se ti kaj zgodi, ti pomagam, če so z menoj kaj zgodi — pomagam ti meni. Vseeno, tu se itak ne preživimo."

Serjoška mu je takoj verjel.

"A če začne deževati?"

"Poleti je dež topel."

"A če naju načenejo vojaki?"

"Mimo njih bova hodila tiho in skrivaj."

Serjoška je neodločen. Poprskati se je v nosu dvakrat in rekel:

"Ne, Miška, ne bova prišla."

Miška se je pokrkljal.

"Bog ve, bova, samo ne boj se. Sedaj so povsod redeče-armeje, oni naju ne bodo podili, še kruha nama ponudijo, ko uvidijo, da sva lačna."

Miška je jel dokazovati; prav nič nista majhna. Nič strasnega ni to, če je Serjoška mlajši. Bo že Miška skrbel za vse; na železnici bo poiskal mesto, spraševal bo ljudi on. Kaj, saj nisva deklila! Če bo kaj slabega, težavnega — treba popreči. Če ju z železnice zapode — nič zato — dvema je lažje prenašati krivico. Prenočita do jutra in gresta nekoliko peš. Potem zopet zlezeta na vlak, kakor hitro se načelniki kam zagledajo.

"A kedar se vrneva?" je vprašal Serjoška.

"Vrneva se kmalu. Tja potrebujeva največ štiri dni, a odtam največ štiri dni. Zberava po dvajset pudov in vse bo v redu. Samo da bi ne bilo pretežko."

Serjoški so se oči zasvetile od radosti.

"Pud lahko nesem."

"Ni treba puda. Vzamejo tistim, ki imajo mnogo. Rajši greva potem, ko bova poznala pot, še dvakrat."

"Greva, Miška, ali nikomur ne govori!"

"Greva!"

"Da veš, jaz in ti in nikdo drugi. Če bi hotela Kosika in Vanjka, kam hočeš z njima? Vsega se bojita!"

"A ti se ne bojiš?"

"Česa se mi je bati? Grem na pokopališče o polnoči brez vsakega strahu."

Mati je v postelji vzdihovala. Mlajši, Fjodika, je vlekel za odejo, polagal prst v usta in prosil kruha. Srednji Jaška, je delal leseno puško, da bo streljal vrabce in jih jedel. Razmišljal je:

"Ubijem tri in se najem. Nekoliko dam Fjodiki in mami. Ah, če bi zadel goloba!"

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Svet po vojni

Ko je Francija propadla leta 1940 pred mehanizirano silo Nemčije, znaten del krivde za to je nosila okolščina, da je francoska vojaška komanda mislila, da je mogoče voditi pozicijsko vojno v dobi mehaniziranega bojevanja. Neki francoski generali, kakor Gaulle, so uvidevali blaznost vsega tega in svarili so. Sile konzervativizma pa so zmagale v razpravi — in zgubile v vojni.

Zmota francoskega visokega poveljništva je značilna za običajno človeško slabost, da se namreč, rajši ravnamo po pretekli izkušnji kot po današnjih realnostih.

Anglež Ed Hallett Carr, profesor na vseučilišču University College of Wales, in sedaj v uredništvu dnevnika "London Times" je mnenja, da so se po zadnji vojni napravile alične zmote in se boji, da se ravno tako zopet zgodi, razun ako se jasno pojmi temelji sedanje vojne. Na te in druge stvari pisatelj opozarja v svoji zadnji knjigi "Pogoji mira" (Conditions of Peace) izdani po Macmillanovem založništvu.

Vsako pomembno politično gibanje v zadnjih dvajsetih letih je bilo po njegovem mnenju del svetovne revolucije proti trem idejam devetnajstega stoletja, idejam liberalne demokracije, narodnega samoodločevanja in gospodarskega liberalizma. Novi svet, napram kateremu se pomikamo, mora razširiti demokratične ideale svobode in enakosti na gospodarskem polju (to je ono, kar predsednik Roosevelt imenuje svoboda od bede). Politične pravice se morajo uveljavljati čez gospodarske moči, kakor so se v zadnjem stoletju politične pravice uveljavile čez vojaške moči. In novi svet mora razviti v svojih članih čut njihovih obveznosti napram državi, ki je država tu za to, da nudi koristi posameznikom.

Beno izmed najbolj zanimivih poglavij Carr-ove knjige je njegova analiza o neuspehu samoodločevanja, da bi rešilo probleme Evrope. Nemški navali od leta 1939 naprej so razjasnili brezdvomno, da mali narodi si ne morejo nikdar več privoščiti, da bi šli svojo neodvisno pot. Kajti samo-odločevanje je zavedlo mnogo malih narodov Evrope direktno v nemške zanke. "Svoboda", ki so jo uživali, je bila le toliko, kolikor je Nemčija hotela. Dejanska njihova neodvisnost je bila iluzija. In v bodočnosti bodo v stanu ohraniti razmerne neodvisnosti le, ako se pridružijo kakim vrsti mednarodne organizacije, ki pripozna gospodarske in vojaške realnosti Evrope.

Mr. Carr nudi polno dokazov za to, da pomota, ako se misli, da ljudstvo mora biti vedno oddeljeno v politične enote, ki odgovarjajo njihovim jezikovnim ali kulturnim enotam. Razni plebsiti, ki so se obdržali po zadnji vojni, so ustanovili dejstvo, da ljudje različnega kulturnega ozadja so bili prav voljni obdržati skupno politično enoto. To pokazuje, do navadni ljudje se ne morejo vedno navduševati, da bi postavili oziroma narodnosti ali jezika nad skupno gospodarsko korist.

Polom ureditve, napravljene po zadnji vojni, je nastal, ker se ni znalo reševati problem vojaške in gospodarske moči. Obetati politične pravice, Mr. Carr dokazuje, ne pomenja nič, ako se najprej neuravnavajo problemi gospodarske in vojaške narave.

Ljudje ljubijo biti svobodni in neodvisni pod vlado, ki so jo sami izbrali. Hočejo pa tudi biti del skupine, ki je zadostno velika, da morejo uživati koristi, ki izvirajo iz pravilne produkcije in prodaje. Ravno kakor Welši in Škoti morejo biti dobri Welši in dobri Škoti v okvirju britanskega gospodarstva, tako tudi ljudje v Evropi morejo biti dobri Čehi ali Litvanci v okvirju širših gospodarskih enot.

Politične enote obstajajo za to, da garantirajo svobodo govora in vere, svobodo od bede in strahu za svoje člane. To pa morejo storiti le tedaj, ako sodelujejo v zadosti veliki skupini, da te garancije postanejo zares veljavne.

Mr. Carr vidi tri faze v povojnem svetu: priprava, rekonstrukcija in gospodarsko snovanje za bodočnost. On je mnenja, da bi se moralo pustiti ustanovitvenim mednarodnim organizacijam, da se razvijejo naravno izven prvih faz povojnega sveta. Prva potreba bo dajati hrano lačnim ljudem. Druga bo rekonstruirati opustošene pokrajine. Na podlagi svojih izkušenj v delovanjih te vrste Mr. Carr veruje, da bi se morala razviti evropska osnovna oblast, ki bi napravila načrte za reorganizacijo gospodarskega življenja Evrope kot ene vzajemne celote. Taka organizacija bi morala zastopati interese vseh Evropejcev in bi morala imeti za seboj podporo vojaške in gospodarske moči Velike Britanije, Rusije in Amerike. Svrha te organizacije bi morala biti vzpostaviti zopet blagostanje in povišati življenjske standarde — ne pa ovekovečiti ali podpihovati politične razliknosti.

"Stari svet je mrtev," Mr. Carr zaključuje. "Bodočnost je z onimi, ki znajo z odločnostjo obrniti svoj hrbet na stari svet in z razumevanjem gledati v lice novemu svetu, kakor tudi z pogumom in bistroumnostjo" — FLIS.

VEST IZ ALBANIJE.

(JIC.) — Nemška službena časniška agentura poroča, da je albanska marionetna vlada odstopila. Ta vlada je bila šele pred kratkim sestavljena in je vodila posle komaj tri tedne. Svoji glavni nalogi, zadušiti odpor, pa ni bila kos — aktivnost guerilskih čet se je v Albaniji v zadnjem času še celo povečala.

RUSKO ČASOPISJE O BORBAH V JUGOSLAVIJI.

(JIC.) — "Krasnaja Zvezda" poroča, da so partizani v borbah pri vasi Backovac ubili 12 vstašev in napravili devet ujetnikov. Isti partizanski oddelki je napadel skupina vstašev, ki je nabirala les za okupatorsko vojsko in ujela 57 vstašev.

V bližini vasi Gotinovac so partizani četam vstašev napravili sasedo ter so po kratki borbi pognali sovražnika v beg, partizani so zaplenili več lahkih strojnih pušk, precej navadnih pušk in drugega vojaškega materiala.

VEST IZ GRUŽIJE.

(JIC.) — Nemci poskušajo uničiti guerilske oddelke, ki so v Gružiji pred kratkim prekinili glavno železniško progo Orient expressa od severa na jug. Vzdolž vse železniške linije iz Aten v Solun, so vasi v bližini proge deloma požgane, deloma pa evakuirane.

DALMATINSKI GOVERNER PREMESČEN.

(JIC.) — Švicarska brzojavna agentura poroča iz Rima, da je bil imenovan Francesco Giunta za guvernerja Dalmacije na mesto Giuseppe Bastianina, zdaj podsekretarja za zunanje zadeve v novi italijanski vladi. Giunta je bil sekretar fašistične stranke v letu 1923.

POLOŽAJ NA BALKANU

(JIC.) — V jugoslovanskih oddajah je radio London močno naglašal posledice mednarodnih pogajanj v Casablanci in Adani. Ta pogajanja imajo globok zgodovinski pomen in nam oznanjajo začetek široko zasnovanih ofenzivnih podjetij, za neposredno bodočnost. Naši sovražniki se zavedajo dejstva, da bodo izgubili vojno. V Budimpešti, Bukarešti in Sofiji se širita strah in bojazen. V Italiji spreminjajo vlado; a Nemčijo stresa mraz.

Odnosaji med nemškimi in madžarskimi vojski so napeti

V PESMARICI "AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

se vključene sledeče slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoški gvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Alanteki odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Sod — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MA-TEJ L. HOLMAR, organist in pevec, pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY

216 W. 18th St. New York

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratičnih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta — abecedni seznam dežel, provinc — navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov — navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav — v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE — 45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE — Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceanov in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York, N. Y.